

MUISTIO

23.12.2015

KVANK / Työn ja päivätoiminnan valiokunta

Aika: Maanantai 30.11.2015 klo 10.00-15.00

Paikka: Alvarium, Puutarhakatu 8, Turku

Organisaatio	Varsinainen jäsen		Varajäsen					
	Sukunimi	Etunimi	Läsnä	Poissa	Sukunimi	Etunimi	Läsnä	Poissa
Aspa Palvelut Oy	Wallendahl	Sirpa	X					
Aspa-säätiö	Ikonen	Eveliina		X				
Aula-työkoti	Kullberg	Maria		X	Mänttari	Saija	X	
Autismi- ja Aspergerliitto	Parviainen	Tarja	X		Siiskonen	Katriina		X
Autismisäätiö	Ulander	Ritva		X	Ekman	Hanna	X	
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	Mäki-Torkko	Marjut	X					
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyöpiiri Eksote	Ikäheimonen	Anne		X				
Eteva kuntayhtymä	Luoma	Elli		X	Repo	Laura-Kaisa		X
Förbundet De								
Utvecklingsstördas Väl FDUV	Tallberg	Annette	X		Mäenpää	Marita		X
Helsingin kaupunki	Sohlberg-Ahlgren	Nina		X	Rajamaa	Lila		X
Helsingin Kehitysvammaatuki 57 ry	Milonoff	Seija	X					
Hämeenlinnan seudun työvalmennussäätiö Luotsi	Leino	Terttu		X	Vanhatalo	Eija		X
Joensuun kaupunki	Malinen	Tuula		X	Tiainen	Ulla		X
Jyväskylän kaupunki Kehitysvammaisten Palvelusäätiö	Veijalainen	Reijo		X				
Kehitysvammaisten Tukiliitto	Hänninen	Katri	X					
Kehitysvammaisten Tukiliitto	Vuorenpää	Kari	X		Hakola	Mari		X
Kehitysvammaliitto	Ahltén	Marika	X		Kairi	Tea		X
Keski-Suomen Vammaispalvelusäätiö	Luoma-aho	Sari		X				

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	Mustonen-Juopperi	Merja	X		Uusitalo	Anita		X
Kouvolan kaupunki	Rinkinen	Pertti		X				
KVPS Tukena Oy	Hyvärinen	Minna		X	Sulonen	Jyrki	X	
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carea	Pesu	Timo		X				
Kårkulla samkommun	Söderbacka	Gunveig	X					
Lahden kaupunki	Antikainen	Elina		X	Tainala	Päivi		X
		Anna-			Lehikoinen			
Laptuote-säätiö	Gardemeister	Kaarina	X			Arja		X
Me Itse ry	Osara	Jaana		X				
Nuorten Ystävät -palvelut Oy Omaisten edustaja	Ruonakangas	Santra	X					
	Sillanpää	Jarmo		X	Lehtonen	Veijo	X	
OmaPolku ry	Myllylä	Anne		X	Rantanen	Valtteri		X
Parik-säätiö	Raitio	Juha		X	Sievinen	Taija		X
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Borenius	Jyrki	X		Saranpää	Tarja		X
Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	Laukkanen	Tuomas		X	Tarkkonen	Jaana		X
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Lauri-Hettula	Päivi		X	Laitinen	Pentti		X
Rinne koti-Säätiö	Nevalainen	Lea	X					
Sotek-säätiö	Ceder-Lund	Raili		X				
Steg för Steg	Bergholm	Jonas		X				
Tampereen kaupunki	Ruuska	Tuire	X		Räsänen	Marjaana		X
Tampereen kaupunkilähetys ry / Rongankotikeskus	Pääkkö-Topi	Minna		X				
Turun kaupunki	Kiiski	Kaisa		X	Lehtonen	Anita		X
Työnantajasektorin edustaja	Liimatta	Jari		X				
Vaalijalan kuntayhtymä	Ruutala	Kirsi		X				
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä/ Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus	Valtonen	Pirjo	X		Koski	Tiina	X	
Muut osallistujat								
Kiipulasäätiö	Kumpulainen	Maarit	X					
Kiipulasäätiö	Metsänen	Mikko	X					
Aula-työkoti (opiskelija)	Malinen	Susanna	X					
Aula-työkoti (opiskelija)	Laaksonen	Sofia	X					
Kymenlaakson sairaanhoito ja sos.palvelut, Carea	Kinnunen	Mari	X					
Turun kaupunki	Pelkonen	Helena	X					
Turun kaupunki	Ahonen	Taija	X					
Vates-säätiö	Fortelius	Walter	X					

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Pirjo Valtonen avasi kokouksen klo 10.10.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Läsnäolijoiden toteaminen

Läsnä- ja poissaolijat todettiin yllä olevan listan mukaisesti.

4. Edellisen kokouksen muistion tarkistaminen

Edellisen kokouksen muistioon ei ollut huomautettavaa tai korjattavaa.

5. Ajankohtaiset kuulumiset valiokunnan jäsenten parista ja ”maailmalta”

KVL/KIT-projektin tilannekatsaus

- Tutkimus:
 - Työnantajien näkemyksiä selvittävän tutkimuksen aineiston analysointi ja raportointi käynnissä. Raportti valmistuu alkuvuonna 2016.
 - Muutaman kehitysvammaisen henkilön työllistymisprosessin tarkastelu tapaustutkimuksen menetelmin on alkamassa.
- Vertaisryhmätoiminta:
 - Järjestetty alueella koulutus vertaisryhmien ohjaamisesta ja kolme uutta ryhmää käynnistynyt ja toimii syksyllä. Palaute- ja keskustelutilaisuus ryhmien toiminnasta 28.1. 2016.
- Työvalmentajarenkien toiminta:
 - TE – toimiston väen ja työvalmentajien yhteistapaaminen työvalmentajarenkien kanssa 30.9.2015
 - Kylmäkäyntipäivä järjestettiin Kehitysvammaliiton tuella lokakuun lopussa, josta hyvät kokemukset. 22 yritystä käytiin läpi päivässä. Useita neuvotteluja käynnissä ja yksi työharjoittelupaikka on jo saatu.
 - Kymenlaakson alueen työhönvalmennuksesta kiinnostuneille muodostettu Innokylään tiedon jakamista varten työtila.
 - Kaksi uutta työsuhdetta muotoutumassa joulukuun alusta alkaen Kotkassa.
- Tuetun työllistymisen strategiaryhmät:
 - Tuettua työtä ei ole saatu palveluvalikkoon Kouvolassa ja Haminassa. Toisaalta KEHAS-suunnitelmaan on kirjattu tavoite tuetun työn ja työhönvalmennuksen alueellisesta kehittämisestä.

Käytiin yleistä keskustelua siitä, miten avotyön lopettamiseen ja sen muuttamiseen palkkasuhteiseksi työksi suhtaudutaan ja miten media sitä käsittelee. Esiin tuotiin myös pelkoa siitä, missä tulevaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on pitkä historia avotyössä, mutta ei nähdä, että heillä olisi mahdollisuus palkkatyöhön.

6. Osallisuutta osuuskunnista –hanke, hankkeen esittely ja osuuskuntatoiminta työllistymismahdollisuutena

- Osuuskunnan kautta on hyvinkin mahdollista työllistää itsensä täysin
- Osuuskunta mahdollistaa yhteistyötä ja helpottaa löytämään yhteistyökumppaneita
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri sekä KVPS Tukena oy ovat olleet kiinnostuneita siirtämään osuuskuntatoimintaa kehitysvammaisten työtoiminnan toteuttamiseksi
- Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa osuuskuntien perustaminen
 - Siihen tarvitaan sitoutuneita ja motivoituneita, min. 7 jäsentä
- Osuuskunnan jäsenenä voi olla muutkin kuin yksityiset ihmiset, esim. kunnat, kaupungit, järjestöt jne.
- Osuuskunnan hyödyt ja edellytykset kv-alalla
 - Osuuskunta on työnantaja ja jäsenet ovat työntekijöitä suhteessa osuuskuntaan
 - Tähän mietittävä jonkinlainen tukirakenne
 - Olemassa olevia tuettuja pedagogisia tukirakenteita (Esim. Kiipulassa oma osuuskunta, jota erityisoppilaat pyörittävät)
 - Työ tehdään ja markkinoidaan osuuskunnan kautta.
 - Noudatetaan työlainsäädäntöä
 - Osuuskunnan kautta toteutettavaa työtä voidaan räätälöidä oman jaksamisen tai taloudellisen tilanteen mukaan
 - Osuuskunnan avulla työ- ja toimintakeskuksen asiakkaiden tuottaman työn hyödyt jäisivät asiakkaille kunnan sijaan
 - Mikä ero osuuskunnalla ja vuokratyöllä?
 - Osuuskunta on työyhteisö, ryhmään kuuluvuuden tunne säilyy.
 - Osuuskunta tuo omalle paikkakunnalle verotulot yms. Lasketaan paikalliseksi yritykseksi.
 - Jäsenet ovat osa yritystä, he omistavat osan yrityksestä → voitot voi osuuskunta käyttää haluamallaan tavalla
- Rahasummat riippuu aina liiketoiminnasta ja jäsenten määrästä
- Hanke tukee alkuun osuuskuntatyössä

Lisää tietoa, katso muistion liite 1.

7. Job Shadow Day, Osatyökykyisille suunnatun päivän esittely

- Osallistumiseen tarvitaan toimintarajoitteinen henkilö ja henkilö joka pystyy tukemaan prosessissa
- Pilotoitu nuorten työpajassa 2v. sitten ja viime vuonna 65 työnseuraajaa liikkeellä
- Esiin nousee usein työnantajan asenteet ja henkilön tuen tarpeet
- Ajatus tulee Irlannista ja siinä toteutuu tuetun työn piirteet
- Avuntarpeet eivät aina vaikuta varsinaisen työn tekemiseen
- Oppilaitokset ovat avainroolissa, sillä Suomessa tutkinnot ovat avainasemassa työllistymisessä
- Lähtenyt ruotsinkielisenä projektina, mutta on nyt toteutumassa kaksikielisenä
- RAY:lle jätetty hakemus ruotsinkielisen hankkeen jatkosta
- Nykyisin tukitoimenpiteet ovat usein liian lyhyitä eikä niitä poluteta, jonka vuoksi prosessit usein katkeavat eikä toimi

- Vates on vakuuttamassa myös ensi vuonna Job Shadow dayhin osallistuvien työhön tutustumisen 27.4.
- Kehitysvammaiset ovat innokkaimmin lähteneet mukaan Job Shadow dayhin. 90% kyselyihin vastanneista olisivat halukkaita osallistumaan uudelleen
- Tarkoituksena ei niinkään ole hakea palkkatyötä, vaan tehdä asennemuutosta liittyen siihen, mitä voi tehdä, miten päästä eteenpäin.
- Toki tämän avulla voi olla mahdollista löytää uusia mahdollisuuksia (esim. työkokeilu, kesätyö jne.) mutta se ei ole päätarkoitus
- Vateksen ajatuksia työst:
 - Palkkatyö on päämäärä
 - Toimintarajoitteisten matkaa työelämään rajoittaa kannustinloukut sekä tuen määrän väheneminen
 - Pääsääntöisesti puhutaan olevansa työssä, oli suhde millaista tahansa
 - Työsuhteeton työ ei kartuta eläkettä
 - Vates ajaa ajatusta siitä, että eläke pienenee ansioiden kasvaessa, ei jäisi heti lepäämään. Ja mikäli työkyky katoaa tms. olisi mahdollisuus aina palata takaisin
- Jos innostuu, olkaa yhteydessä Walter Forteliukseen. Osallistuessa saa logon omalle sivulleen, liitteenä olevissa materiaaleissa ohjeistus käytännön toiminnasta. Etukäteissuunnittelu kannattaa
 - Mukana olo vaatii sen, että on antaa tuki osallistujalle
- Mukaan voi lähteä kevyemmälläkin suunnitelmalla
- Työpaikkoja joita seurattiin olivat mm. poliisit, kaupungit, lossinkuljettaja yms.
- Tapahtumaa järjestetty vahvasti paikallisesti, jotta oli mahdollisuus löytää myös alueellisia tukiverkostoja ja yhteistyömahdollisuuksia

Lisää tietoa, katso muistion liite 2

8. Osatyökykyisille väyliä työhön –kärkihanke

- Kärkihanke käynnistyy vuonna 2016 ja sitä vetää Päivi Mattila-Viro, mukana myös Raija Tiainen
- Taustalla TEOS
- STM:llä ollut OSKU-hanke, jolle tämä kärkihanke on jatkoa
- Päivi Mattila-Viro vetää hanketta, mukana myös Raija Tiainen
- Osatyökykytermin määrittely yhä mietinnässä, mutta tällä hetkellä se nähdään mahdollisimman laajasti
- Käyttämätön työvoimapotentialiaali halutaan käyttöön
- Palvelujärjestelmän keinovalikoima on hyvin pirstaleinen ja sitä on vaikea hallita ja harva, joka tuesta hyötyisi, osaa kaikkia vaihtoehtoja hyödyntää → valikoima tehokkaasti ja tuloksekkaasti käyttöön
- Kannustinloukkujen purkaminen: esim. työkyvyttömyys eläke v.s työ. Työnteko pyritään saamaan kannattavaksi
- Hanke on siinä vaiheessa, että projektisuunnitelmia rakennetaan sidosryhmiä kuullen (esim. vammaisfoorum)
- Yhtenä toimenpiteenä palvelujärjestelmän uudistaminen myös ammattilaisten koulutuksen voimin
- Yritysten mahdollisuuksia palkata osatyökykyisiä lisätään

- Kannustinloukkujen purkaminen:
 - Suunnitteilla lineaarinen malli: työeläke ja ansio sidotaan yhteen, eläke pienenee suhteessa työntekoon, mutta työ olisi aina kannattavampaa → toimiiko tämä molempiin suuntiin?
 - Lokakuussa 2017 esitys eduskunnalle, lait voimaan aikaisintaan 2019
- Toimintamallien pilotointi
 - Työelämän ulkopuolelta tulevien henkilöiden työhön pääsy
 - Toimintamalleihin tutustuminen
 - Hyvien toimintamallien valitseminen (mm. tuettu työhön valmennus, osuuskunta)
 - Kärkihanke pilotoi mallit uudelleen ja arvioidaan vaikuttavuutta ja tarpeen mukaan tehdään lainsäädännöllisiä muutoksia
- TEOS-työryhmän esityksen myötä tämä kaikki koskee myös kehitysvammaisia

Lisää tietoa, katso muistion liite 3

9. Työtoiminnan tapaturma- ja ammattitautivakuuttaminen (HE 93/2015)

Kävimme Marika Ahlsténin johdolla läpi yhteenvedon sote-valiokunnan tilaisuudesta.

Lisää tietoa, katso muistion liite 4

10. ”ETTÄ NÄMÄ IHMISET JOILLA TYÖPANOS ANNETTAVANA; SAIS SITÄ ANTAA: ETTÄ EIVÄT OLISI PALVELUIDEN KOHDE” Kit-projekti, toimintaympäristökartoituksen tulokset.

Tutustuimme Kit-projektin toimintaympäristökartoituksen tuloksiin.

Lisää tietoa, katso muistion liite 5

11. Yksi tekijöistä – Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan laatukriteerien jalkauttaminen –hanke

Kävimme läpi ESR-rahoitushakuun jätetyn hankkeen suunnitelmia.

Lisää tietoa, katso muistion liite 6

12. Laatukriteerien käsittely

- Käytiin läpi laatukriteerien tämän hetkinen vaihe ja todettiin niiden olevan vain pientä viilausta vaille valmiit.
- Ajatuksena, että tuen oltava ohjauksellista ja osallistavaa yhteistoimintaa
- Uusimpana sisältönä kappale toimintakulttuurin muutoksesta
 - Miten johtaa muutosta?
- Pohdimme Laatukriteerityöryhmän jatkoa ja totesimme, että se voisi jatkaa ESR-hankkeen tukena, sillä he ovat tehneet valtavan työn ja pohtineet kriteeristöä perusteellisesti kirjoittaessaan laatukriteereitä ja voisivat täten olla niitä jalkauttamassa
- Käytiin keskustelua siitä, mihin toimintaan laatukriteerit on tarkoitettu. Ne ovat

tarkoitettu kaikkeen osallisuutta ja työllistymistä edistävään toimintaan, joka tarkoittaa tällä hetkellä olevaa työ- ja päivätoimintaa. Osallisuutta tukeva toiminta voisi hyvinkin toimia muunakin ajankohtana, kun totuttuna toiminta-aikana

- Kriteeristöllä haetaan muutosta myös asumisen ja osallisuutta tukevan toiminnan yhteyteen.
- Keskustelussa toivottiin lisää taustoitusta ajatusten taakse

Laatukriteeristö, kts liite 7

13. Ensi vuoden kokousaikataulut sekä valiokunnan työskentelykäytännöt

Vuoden 2016 kokoukset:

- 8.2.2016 Tampere/Tulppaanitalo
- 6.6.2016 Helsinki
- Syksyn kokousajat päätetään myöhemmin

Valiokunnan työskentelyä jatketaan ennallaan, joskin muutoksia saattaa tulla, kunhan ESR-rahoitukseen saadaan päätös ja tieto siitä, käynnistetäänkö Yksi tekijöistä – hanke. Mikäli hanke ei saa rahoitusta on seuraavassa kokouksessa mietittävä, miten laatukriteeristöä tullaan jalkauttamaan valiokunnan toimesta.

14. Muut asiat

Valiokunnan käsittelyyn toivottiin nostettavaksi vahvemmin myös päivätoiminta.

15. Kokouksen päättäminen

Pirjo Valtonen päätti kokouksen klo 14.30

Liitteet: Liite 1. Osallisuutte osuuskunnista -hanke
Liite 2. Job Shadow Day (neljä erillistä tiedostoa)
Liite 3. Osatyökykyisille väyliä työhön -kärkihanke
Liite 4. Työtoiminnan tapaturma- ja ammattivakuuttaminen
Liite 5. Kit-projektin toimintaympäristökartoitus
Liite 6. Yksi tekijöistä -hanke
Liite 7. Laatukriteeriluonnos